

prima instanță: Iu. Moldovan
instanța de apel: Gr. Druguș, E. Secrieru, I. Guzun

dosarul nr. 2ra-2488/13

D E C I Z I E

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca – Doneva, Valentina Clevadi
Vera Macinskaia, Ion Arhiliuc

examinînd recursul declarat de către Caraman Anatolie,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Caraman Anatolie
împotriva lui Furtună Eduard cu privire la repararea prejudiciului material și moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 martie 2013, prin care au
fost admise apelurile declarate de către Caraman Anatolie și Furtună Eduard, casată
hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 19 decembrie 2012 și emisă o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă

La 19 iunie 2012 Caraman Anatolie a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Furtună Eduard cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 05 februarie 2012, aproximativ pe la orele 19.30, pîrîtul Furtuna Eduard conducînd automobilul de model „Mitsubishi Pajero” cu nr. de înmatriculare EFB 975 în s. Mereni r-ul Anenii Noi, neadaptînd viteza de deplasare stării carosabilului și condițiilor climaterice, a tamponat-o pe sora dînsului, Caraman Valentina, a.n. 1952, cauzîndu-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 022D din 16 februarie 2012 leziuni corporale sub formă de traumă asociată traumei cranio-cerebrale închise cu plăgi contuze în regiunea capului, cu hemoragii difuze în țesuturile moi pericraniene, cu fractura oaselor bazei și bolții craniului, cu hematom subdural pe dreapta, hemoragii subdurale fronto-pariental, contuzie cerebrală, traumă închisă toraco-abdominală cu hemoragii scunde în țesuturile moi ale toracelui, fracturi costale pe stînga, contuzie pulmonară bilaterală, ruptura ficatului, fractura antebrațului stîng, care se califică ca vătămare corporală gravă și care au provocat decesul victimei.

Vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut Furtună Eduard, care prin acțiunile sale a încălcat regulile de securitate a circulației rutiere, stipulate în Regulamentul circulației rutiere.

Reclamantul menționează că în urma decesului surorii sale, Caraman Valentina, a avut de suportat prejudicii materiale ce constituie cheltuieli de înmormântare în mărime de 35 025 lei, precum și suferințe psihice și fizice.

Indică reclamantul că pîrîtul Furtună Eduard a recuperat o parte din cheltuieli, și anume suma de 1 000 euro și 2000 lei.

Solicită reclamantul încasarea de la pîrît în beneficiul său a sumei de 18025 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărîrea Judecătoriei Anenii Noi din 19 decembrie 2012 acțiunea a fost admisă, încasîndu-se de la Furtună Eduard în beneficiul lui Caraman Anatolie suma de 18025 lei cu titlu de prejudiciu material, 1000 lei – prejudiciu moral și 4000 lei – asistență juridică, iar în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 540,75 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 19 martie 2013 apelurile declarate de către Caraman Anatolie și Furtună Eduard au fost admise, casată hotărîrea primei instanțe și emisă o nouă hotărîre prin care s-a dispus încasarea de la Furtună Eduard în beneficiul lui Caraman Anatolie suma de 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest acțiunea privind repararea prejudiciului material și compensarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă.

La 29 mai 2013 Caraman Anatolie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere integrală a acțiunii.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată la emiterea hotărîrilor au interpretat eronat legea materială și procedurală și au dat o apreciere subiectivă circumstanțelor pricinii.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost expediată părților de către Curtea de Apel Bender la 10 aprilie 2013.

Astfel, recursul se consideră depus în termen.

La 20 iunie 2013 în adresa lui Furtună Eduard a fost expediată copia recursului declarat de către Caraman Anatolie cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs, însă persoana vizată nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit, recursul examinîndu-se astfel în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Conform art. 1398 al. (2) Cod civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Conform art. 1419 al. (4) Cod civil, persoanele obligate să repare prejudiciul cauzat prin deces vor fi ținute să compenseze și cheltuielile de înmormântare necesare, ținând cont de statutul social al defunctului și de obiceiurile locale, persoanei care le-a suportat.

Conform art. 23 al. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Conform art. 1423 al. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 05 februarie, aproximativ la orele 19.30, în localitatea sat. Mereni r-ul Anenii Noi, s-a produs accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „Mitsubishi Pajero”, nr. de înmatriculare E FB 975, la volanul căruia se afla intimatul-pîrît Furtună Eduard, soldat cu decesul Valentinei Caraman la locul tamponării.

Pentru acțiunile sale, manifestate prin încălcarea p. p.10 al. (1) lit. b), 45 al. (1) și (2) ale Regulamentului Circulației Rutiere, Furtună Eduard a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 al. (3) lit. b) Cod penal și sancționat penal, fiindu-i numită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privirea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, pedeapsa fiind suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an și 6 luni.

În cadrul examinării pricinii penale de învinuire a lui Furtună Eduard, recurentul-reclamant Caraman Anatolie a avut calitatea de succesor al părții vătămate.

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept enunțate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel, statuînd în echitate, printr-o apreciere justă și pertinentă a complexului material probator, a dat o evaluare adecvată daunelor morale compensatoare în mărime de 5000 lei, avînd în vedere criteriile referitoare la consecințele suferite pe plan fizic și psihic de către Caraman Anatolie în urma decesului surorii sale Caraman Valentina, gravitatea și caracterul acestora, precum și sentimentul de afectare a personalității sale morale, suma de 100 000 lei pretinsă de a fi încasată fiind una exagerată.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată decizia instanței de apel și în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului material.

Or, în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a lui Furtună Eduard, Caraman Anatolie în calitate de successor al părții vătămate a declarat că în legătură cu înmormântarea surorii sale, personal nu a suportat careva cheltuieli materiale.

În același timp, se reține că prin materialele dosarului este probat faptul că Furtună Eduard a acordat surorii decedatei Cebotari Efrosinia, care s-a ocupat de înmormântarea Valentinei Caraman, un ajutor material în mărime de 1000 euro și 2000 lei.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată concluzia instanței de apel privind respingerea pretenției despre restituirea cheltuielilor de asistență juridică, din următoarele.

În conformitate art. 96 alin. (1) și (1¹) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii, și anume din ordinul de încasare a numerarului nr. 440869 din 29 mai 2012, rezultă că recurentul-reclamant a suportat cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 4000 lei. Dat fiind faptul că acțiunea sa a fost admisă parțial, urmează a fi încasat de la Fortună Eduard în beneficiul lui Caraman Anatolie suma de 400 lei, proporțional părții admise.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel în partea compensării cheltuielilor de judecată și a emite în această parte o nouă hotărîre de încasare în beneficiul lui Caraman Anatolie a sumei de 200 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, iar în rest a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Caraman Anatolie.

Se casează decizia Curții de Apel Bender din 19 martie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Caraman Anatolie împotriva lui Furtună Eduard cu privire la repararea prejudiciului material și moral, în partea compensării cheltuielilor de asistență juridică cu pronunțarea în această parte a unei hotărîri noi prin care:

Se încasează de la Furtună Eduard în beneficiul lui Caraman Anatolie cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 400 (patru sute) lei.

În rest decizia Curții de Apel Bender din 19 martie 2013 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca - Doneva

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Ion Arhiliuc